KOMUNIKAT

Nr.42 28.Maja 1943 W.P.Rok V.

I. SPRAWY POLSKIE.

Premier australijski Curtin oświadczył, że rząd Australii przejął obronę obywateli polskich w Sowietach. Jest to dowód solidarności między Aliantami. Rząd Polski wita z wdzięcznością to oświadczenie jako wyraz braterstwa australijsko-polskiego, zawartego na polach bitew.

Poseł Romer po wyjeździe z Rosji wyraził się do dziennikarzy: "Polska i Rosja nadal walczą po tej samej stronie, której celem jest zupełne zwycięstwo nad Niemcami. Jestem przekonany, że znajdzie się rozwiązanie honorowe i sprawiedliwe dla obu stron, z korzyścią dla całej Europy."

Ojciec św. dziękując amb.pol. za miniaturę Matki Boskiej Częstochowskiej, powiedział, że Polska jest bliska Jego sercu i udzielił całemu Narodowi Polskiemu błogosławieństwa.

Uroczystości ku czci Kopernika odbyły się również w Londynie w "Królewskim Tow. Nauk", na posiedzeniu był obecny prez. Raczkiewicz, min. Raczyński, min. Kot. Przemówienie wygłosiło 2 uczonych ang. min. Kot i wysłuchano transmisji z Ameryki przemówienia głośnego astronomaChapleya. Podobne uroczystości odbyły się w Chinach. W Ameryce zajęła się obchodami Fundacja Kościuszkowska.

Uroczystości ku czci Kopernika są odpowiedzią na barbarzyństwo Niemców, którzy tępią polską naukę i mordują polskich uczonych. Niemcy zatajali w swych obchodach ku czci Kopernika, że uczył się w Krakowie i miał żywy kontakt z polskimi uczonymi.

Na posiedzeniu Rady Narodowej powołano gen.Józefa Hallera na stanowisko delegata Rządu na Bliskim Wschodzie.

Gen. Sikorski przyjął dowódcę oddziałów spadochronowych, których szkolenie zbliża się do końcowej fazy. Są to wyborowe oddziały wojska polskiego w Anglii. Otrzymały one sztandar od jednego z ang. oddziałów spadochronowych w dowód przyjaźni i uznania. Gen. Sikorski przyjął insp. lotnictwa gen. Ujejskiego, który złożył raport o stanie polskiego lotnictwa. Polskie załogi bombowe brały ostatnio udział w wielkich nalotach na Dormund i Düsseldorf.

W Brazylii otwarto Dom Polskiego Żołnierza. Arcb. an. Speelmann przybył w ub. środę do Bagdadu, gdzie, w tow. biskupa Gawlina odwiedził ośrodki polskie.

Warszawa zaniepokojona jest losem 600 więźniów, wywiezionych 13.V. z Pawiaka w nieznanym kierunku. Niepozwolono tym więźniom nawet ubrać się. Opróżnione cele zapełniły się, gdyż 20.V. aresztowano ok. 1000 osób.

W Majdanku umarł b. starosta dr. Jerzy Bakała, oraz znany krytyk literacki dr. Leon Pomierowski.

Niemcy od czasu klęski w Tunisie zaczynają zabiegać o lepsze nastroje wśród robotników pol. w Rzeszy. Przyznano obecnie pol. robotnikowi ubezpieczenia społeczne. Te umizgi nie powiodą się!

W odpowiedzi na terror niem. przy ściąganiu kontyngentów w szeregu gmin spalono spisy, dotyczące zaległych kontyngentów.

Rozgłośnia "Świt" w audycji poświęconej pol. dziennikarzom zaznacza, że społeczeństwo pol. może być słusznie dumne ze swych dziennikarzy, bo kilku tylko karierowiczów pracuje w pismach gadzinowych. Ostatnio zlikwidowano w Wilnie red. Wł. Szantarewicza z "Gonca Wieczornego".

Senator Davies przemawiał o wkładzie Polski w wojnę. Polacy walczą na wszystkich frontach, a siły ich rosną w cierpieniu. Zbliża się dzień ich triumfu. Polska musi być silna. Senator Davies podał do wiadomosci oświadczenie ZSRR, że Rosja skłonna jest do dyskusji ze sprzymierzonymi na drażliwy temat zatargu polsko-sowieckiego.

Min. Spr. Zagr. Czechosłowacji Rybka mówił na temat przyjaźni czesko-sowieckiej i podkreślił, że Czesi b. sobie życzą zgody między Polską a Rosją. Przy tej jednak sposobności zarzucił Polsce, że nie chce zrzec się Zaolzia, co wpływa na oziębienie stosunków polskoczeskich.

II. WYDARZENIA NAJWAŻNIEJSZE.

Dnia 26.V. wziął prem. Churchill udział w konferencji prasowej w Waszyngtonie, która zgromadziła 150 dziennikarzy. Prem. odpowiadał na zapytania. Najważniejsze z zagadnień poruszanych były następujące. Włochy.

Myślę powiedział Churchill, że najlepiej zrobiłyby Włochy pozbywając się swych przewódców i zdając się na sprawiedliwość tych, których zaatakowali. Naród włoski ma swobodny wybór - uwolnić się od faszystów, względnie dalej prowadzić wojnę. Italia swoje wewnętrzne sprawy musi uregulować sama nim wejdzie do grona narodów Europy. Sowiety. Zadały one Niemcom cios w samo serce, wzięły na siebie najwiękkze uderzenia. Obecnie są w lepszej sytuacji niż poprzednio. Sowiety staną się przyczyną fizycznego i materialnego załamania Osi. W tym roku odeprą, mam nadzieję, wszystkie ataki niemieckie. Na pytanie co sądzi o rozwiązaniu kominternu, odpowiedział Churchill: "Podoba mi się to". Niemcy. Obecnie pełnimy 24 godzinną służbę nad Rzeszą, nic mnie tak nie cieszy jak ta służba". Niemcy są bite bronią, którą same zastosowały w wielkim stylu na początku tej wojny. Ataki powietrzne nasze będą kontynuowane bez przerwy, aż do zupełnej kapitulacji Niemiec. Francja. "Cieszę się z zapowiedzianego spotkania gen. Giraud z gen. de Gaullem, które ostatecznie załatwi wszystkie drażliwe sprawy. Daleki Wschód. Wojna na zachodzie i wschodzie będzie prowadzona obecnie równocześnie intensywnie. Do niedawna istniało zagadnienie frontu europejskiego lub frontu na Pacyfiku. Teraz jesteśmy już zdolni równocześnie atakować Oś i Japonię. Perspektywy wojny. Od ostatnich 11 miesięcy walczymy z wielkim powodzeniem, teraz my jesteśmy silniejszym przeciwnikiem, natomiast oni tracą, trzeba więc nie dać im spokoju, ani przerwy. Nie są oni już w stanie dorównać nam. Doprowadzimy więc do bezwarunkowej kapitulacji. Jest to jedyny i możliwy wynik wojny.

Roosevelt i Churchill mają ogłosić wspólną deklarację na temat przeprowadzonej konferencji.

Z okazji pierwszej rocznicy podpisania traktatu o sojuszu W. Brytanii z ZSRR min. Eden wystosował do Mołotowa depeszę tej treści: "czerwona armia odrzuciła najeźdzcę zadając mu ciężkie straty, sprzymierzeni wyrzucili go z Afryki, a ich lotnictwo niszczy jego przemysł wojenny. Doniosły dla naszych narodów fakt wydał dobre owoce. Sojusz nasz trwać będzie dla dobra naszych narodów i po wojnie". Mołotow odpowiedział depeszą o trwałości sojuszu.

Tymczasem Hitler nie mogąc doczekać się prezydenta, lub prem. Finlandii udekorował przynajmniej Lottę Sward, przewodn. kobiecych fińskich organizacyj. Z niepokojem patrzy też Hitler na Watykan, który wyraźnie stara się Włochom ułatwić wycofanie się z wojny. Stąd w propagandzie niem furia ataków na Papieża. Z oburzeniem widzi też "Führer", że nie tylko we Włoszech, ale nawet na Węgrzech szerzy się bunt. Aresztowania oficerów i żołnierzy tego dowodzą. Ludność burzy się przeciw niem. okupacji.

W Hiszpanii, w bazie marynarki el Ferrol, powstała wymiana strzałów między okrętami na wiadomość o wysłaniu okrętów na Baleary, co miało rzekomo służyć do ewakuacji wojsk Osi z Tunisu. Niektóre załogi rozbroiły oficerów. Eksplodował arsenał marynarki. Stanowczo - "Führer" traci przyjaciół nawet wśród faszystów!

III. SYTUACJA NA FRONTACH.

WSCHÓD: Nad Kubaniem wciąż ponawiane są ataki. Pod Siewskiem, 150 klm. od Orła, artyleria sow. rozbiła koncentrację wojsk niem. W rej. Wielkich Łuków rozgorzała wielka bitwa czołgów. Na Morzu Czarnem zatopiono 6 barek motorowych ze sprzętem, 2 ścigacze, 2 statki zaopatrujące, Osi. Na całym froncie trwa pojedynek artylerii. Lotnictwo sow. strąciło przeszło 300 samol. niem., tracąc 61 własnych.

ZACHÓD: Szczegóły zbombardowania Dortmundu podkreślają wielkość niem strat. Po nalocie powstał ogromny pożar, którego nie można było ugasić, bo brakło wody skutkiem zniszczenia zapory na Möhnie. W tym miesiącu na Zagłębie Ruhry padło 6 tys. ton bomb W noc na 26. V. w ciężkim nalocie na Niemcy najwięcej ucierpiał Düsseldorf, trzeci co do wielkości śródlądowy port niem. ośrodek zbrojeniowy nie mniej ważny niż Essen, produkujący części czołgów, samolotów, min. Zrzucono ponad 2 milj. kg. bomb. Nie powróciło 57 aparatów. Co minutę zrzucono 5 bomb dwuton. Oprócz tego zrzucono wiele bomb 4-tonowych.

POŁUDNIE: Sardynia jest wciąż pod bombami. Pantelaria również. Sycylię atakują głównie samoloty z Malty. W ciągu ostatnich dni oś straciła 329 samolotów, a sprzemierzeni 21. Dnia 26.V. 100 samolotów sprzym. brało udział w ataku na pierwszą linię obronną Włoch. "Liberatory" dwukrotnie atakowały Messynę. W porcie szerzy się pożar, który objął całą bazę morską. Ogłoszono ewakuację Cagliari, stolicy i głównego portu Sardynii. Głównodowodzący lotnictwem niem. na Morzu Środziem. gen. von Walden zginął śmiercią lotniczą.

DALEKI WSCHÓD: Walki na wyspie Attu na Aleutach były b. zażarte. Wojska am. wylądowały zupełnie niespodziewanie, natrafiły jednak na mocny opór. Zajęto wkrótce główne lotnisko jap. Rozbito załogę jap. na 3 części. 22.V. podał już min. marsz. Nox, że wyspa została w całości opanowana przez wojska USA. Ciężkie bombowce am. atakowały wyspę Kiskę. Na N. Gwinei bombardowane są bazy jap. w Birmie również. W Chinach rozwija się ofenzywa Japończyków nad rzeką Yangse.

IV. RÓŻNE.

Berlin ma teraz częste nocne wizyty lekkich "Moskito". Przekroczono już 60 nalotów na stolicę. Na ratowanie reputacji głosi się w komunikatach niem. o bombardowaniu Londynu. Jakże to jednak marne są naloty! Od 15. kwietnia pojawia się przeciętnie 7 samol. niem. na dobę nad Anglią. W tej liczbie najwyżej 2 bombowce. Do centrum stolicy wogóle nie dociera żaden. 25.V. był Londynem dosłownie 1 bombowiec i rzucił jedną bombę.

21 generałów niem. w angielskiej niewoli ma nadczym rozmyślać. W Rzeszy Himmler otrzymał od Hitlera specjalne uprawnienia dla uzdrowienia "frontu wewnętrznego". Himmlerowi zostało podporządkowane nawet min. spr. wewnętrz.

Źle jest też z komunikacją. Program niem. obejmuje budowę 6 tys. lokomotyw i 200 tys. wagonów. Tymczasem w marcu RAF zniszczyło 150 lokomotyw, zbombardowano fabryki kolej. w Norymberdze, Monachium, Tempelhofie. Lotnictwo alianckie niszczy stopniowo cały system nerwowy Europy, pozostający w rękach Niemców.

Klęska z powodu zniszczonych zapór wodnych nie da się prędko naprawić. Nawet gdyby odbudowano zapory napełnią się one dostatecznie wodą dopiero w zimie r.1944 na 45. Powódź wyrządziła ogromne szkody. Zginęło wiele tysięcy ludzi, a 120 tys. zostało bez dachu nad głową. 54 miast było pod wodą. Zwłaszcza silnie ucierpiały miasta Kassel, Dortmund i Duisburg. Woda ze zbiornika na Möhnie zalała 14 stalowni, 7 kopalń, 9 elektrowni. Woda ze zbiornika na Ederze utworzyła jezioro na 100 klm.^{2} - dwie trzecie produkcji stali, największe stalownie i fabryki są teraz nieczynne. Niedalekim wydaje się czas, kiedy Zagłębie Ruhry zostanie całkowicie wyeliminowane z niemiec. produkcji wojennej. Zbombardowanych i zalanych terenów ciągną Niemcy na wschód. Do Poznania skierowano tysiące dzieci niem. Potrzeba ludzi, nowych ludzi, wciąż w Niemczech rośnie. Stąd rodzina przeżywa w Niemczech kryzys. Rodzina staje się wyłącznie wylęgarnią i inkubatornią. "Świt" podaje, że posunięto najdalej ułatwienia rozwodowe dla małżeństw bezdzietnych. "Das schwarze Korps" krzyczy: każde dziecko niem. mniej, to jedna niemiecka ferma mniej! Każde nienarodzone niem. dziecko, to utrata jednej fermy białoruskiej, ukraińskiej, czy polskiej".

Ludność Włoch powiadomiono, że finanse Italii są w stanie opłakanym. Włoskie banki po upadku Tunisu umieszczają swoje efektywy w bankach zagranicznych.

Wojska włoskie mają bronić nie tylko Italii, lecz również Bałkany, tymczasem wycofuje się z Bałkanów bataliony włoskie, bo załogi w samej Italii są za słabe. W państwach wasalskich prestiż Włochów zmalał do reszty.

Wobec grozy inwazji ludność z południowych Włoch gromadnie emigruje na północ. Nawet w Rzymie nie ma spokoju. Bryt. min. lotnictwa ogłosiło, że nie zna żadnej umowy wykluczającej "wieczne miasto" od bombardowania. Jeśli zajdzie tego potrzeba i Rzym pozna się z bombami.

Sprawozdawcy radiowi Anglii i Ameryki coraz silniej podkreślają wzrost ataków powietrznych na Włochy. Wydaje

się, że sprzymierzeńcy naprzód uderzą na słabszy punkt Osi, tj. Italię. Mussolini odbył tajną zebranie z ozołowymi faszystami. Tematem była groźna sytuacja imperium.

Wielkie jednostki lotnictwa amer. znajdują się w W. Brytanii gotowe do osłony operacji ofenzywnych na kontynent. Są tam jednostki wywiadowcze, myśliwskie, bombowce, transportowce, całe pociągi transportowe, złożone z wielkich szybowców, przeznaczone do przewożenia wojsk inwazyjnych. Jedno z największych lotnisk w Anglii oddano pod dowództwo gen. am. Deavessa. Ma ono bieżnie betonowe 2 klm. długości. Pola startowe są obliczone dla bombowców znacznie cięższych niż są obecnie.

Do Anglii przybyło świeżo ogromne transporty wojsk amer., przeznaczonych do inwazji na kontynent. Szef biura informacyjnego amer. podał, że alianci są gotowi do ofenzywy, która nastąpi od Norwegii po Grecję, nie wykluczając zresztą innych działań równocześnie. Drogi dla aliantów uległy teraz wielkiemu skróceniu. Z Londynu do Kairu zamiast w 3 mieś. dociera się okrętem w 3 tygodnie. Zwalnia to blisko 3 milj. tonażu. Tonaż ten więc będzie mógł być użyty do przewiezienia setek tysięcy wojsk, przeznaczonych do inwazji.

Gen. Deavers w przemówieniu transmitowanym do Ameryki oświadczył, że wojska amer. w Anglii są dobrze przygotowane do akcji jaka zostanie zadecydowana w Waszyngtonie. Siły am. są wystarczające do przeprowadzenia zwycięskiego ataku na kontynent.

Rząd turecki wysłał swego przedstawiciela do em. rządu greckiego. Został nim dawny ambasador turecki w Grecji. Dziekanem korpusu dyplomatycznego w Ankarze jest amb. Polski.

Radio japońskie nadało audycję, w której stwierdza, że stosunki japońsko-sowieckie opierają się na pakcie nieagresji, ale jeśliby kiedykolwiek Rosja odstąpiła swe bazy USA, wtedy Japonia zada ZSRR ciosy tak silne i szybkie, że Związek Sow. długo ich nie zapomni.

Prez. Benesz w wywiadzie prasowym amer. wyraził się "chociaż przyszłość Europy powinna się rozwijać raczej na zasadach federalnych niż narodowych, to jednak i mniejsze narody powinny istnieć jako państwa niepodległe". O armii niem. na wschodzie wyraził się, że jest słabsza o milion żołnierzy niż przed rokiem. "Wierzę, że sprzymierzeńcy - zakończył Benesz wywalczą zwycięstwo w Europie jeszcze w tym roku".

Z Szwajcarii donoszą, że przez Gibraltar przechodzą liczne okręty i statki alianckie.

Cesarz japoński zarządził pogrzeb państwowy dla admirała Yamamoto, który poległ w walce powietrznej. Był to projekt odawca niecnego, podstępnego ataku na flotę amerykańską w Pear Harbour. Kara przyszła wcześniej niż przywidywano w obozie sprzymierzonych.

Obserwatora, przybywającego do Anglii uderzy w Londynie dobry humor Anglików i nie żądanie kart żywnościowych w restauracjach. Kobiety są dobrze ubrane. Wiele rzeczy, których w Niemczech wogóle już nie ma, kupuje się w Anglii bez kartek. Im bardziej w Niemczech humory schodzą na psy, tym otucha na rychły koniec wojny rośnie w Anglii. Większość przewiduje już koniec wojny na jesień bieżącego roku.

Święto niepodległości Norwegii obchodzono b. uroczyście w Szwecji. Było w niej przeszło 500 zebrań z tego powodu. W Norwegii zakazano wszystkim statkom zbliżać się do siebie na odległość 150 mt.

---!!!---

Na fundusz prasowy złożono w zł. Stal 50, Kazia 20, Fuks 20, Wołyński 20, Maria 20, Maćka, W. K. Kodama, Orga, Genia, Igr., Edward, Dąb po 10, Piątak, , Nadzieja po 5, Loczek 7, Tusia 3, Krysia 3, Urwis 75 dkg. farby, Dąb 50 ark. pap.

Na cele specjalne: Helena 8 kg. żywności, dwór 10 kg. żyw. Wikta 7 kg. 66 dkg. żyw. Haizo 5 kg. żyw. Wera ze zbiórki 6 kg. żyw. J. 25 zł., Helena 30 zł.

-----§§§-----

Pamiętajcie o funduszu prasowym!

----:::----